

landsbyerne og lægger landet øde som led i kampen mod oprørerne.

Tavsheden herom skyldes vel dels, at Tyrkiets militær holder al kontrol borte og endda så groft, at det fik en tyrkisk minister til at gå af i protest, dels desværre vel også, at Tyrkiet er en allieret, hvilket bl.a. USA lægger meget stor vægt på. Tyrkiet er med i NATO, i hvis præambel det for øvrigt hedder, at medlemsstaterne vil:

»... sikre deres folks frihed, fælles traditioner og kultur hvilende på demokratiets og den personlige friheds grundsætninger og på lov og ret.«

Alligevel lukkede man i mange år øjnene for det. Det har hjulpet noget i det sidste års tid, og det gælder i øvrigt repræsentanter for alle partier, at de i langt højere grad er blevet opmærksomme på de krigsforbrydelser og den daglige forfølgelse, som finder sted, og det er en daglig forfølgelse, som har fundet sted over hele Tyrkiet af kurdere, tyrkere og andre, der vil udtrykke sig og bruge deres demokratiske rettigheder. Det har ført til tallose fængslinger og domme, det har ført til tortur under afhøringerne, det har ført til hundredvis af uopklarede mord på og forsvinden af demokrater, og det har ført til uafslåelige beslaglæggelser af publikationer på kurdisk. Målestokken her angives helt tragikomisk af, at en artikel af Politikens tidligere chefredaktør, Herbert Pundik, om det kurdiske spørgsmål, som blev oversat og bragt i en kurdisk avis i Tyrkiet, førte til, at denne avis omgående blev beslaglagt; sådan noget kunne man ikke have.

Men der er lyspunkter; der er kræfter i Tyrkiet, endda voksende kræfter, som nu vender sig mod undertrykkelsen, og de må kunne regne med vores støtte i deres modige kamp mod en utrolig udemokratisk forfatning, der jo bl.a. benægter, at der overhovedet eksisterer et kurdisk folk.

Derfor er SF, og det vil jeg godt sige rent ud, tilhænger af en fortsat kritisk dialog med Tyrkiet, men det kritiske må også komme til udtryk i, at dialogen ledsages af praktiske tiltag, og det vil sige, at så længe der er borgerkrig i Tyrkiet – og det er jo faktisk det, der er – må al tilførsel af våben udefra indstilles. Dernæst må man som et minimum vente med at sætte toldunionen i kraft, indtil tropperne er trukket ud af Irak, og – det er lige så vigtigt – de antidemokratiske bestemmelser er ophævet og der er kommet for-handlinger i gang mellem de krigsførende par-

ter om en fremtidig fredelig sameksistens inden for Tyrkiets grænser. Altså kritisk dialog, men sandelig også en klar demonstration af, at der her er nogle ting, som vi finder aldeles uacceptable, og hvor vi også demonstrerer det i praksis ved at suspendere denne toldunion, denne samarbejdsaftale, ved at sige stop for al våbeneksport, samtidig dialog, diskussion med de demokratiske kræfter i Tyrkiet og naturligvis også med de tyrkiske myndigheder.

Når man tænker på, hvad der sker i Tyrkiet, kunne der argumenteres for langt stærkere sanktioner, men det er SF's holdning, at det alene er de demokratiske kræfter, der kan ændre forholdene i Tyrkiet, og derfor hjælper det ikke at isolere dem.

Det fører så til, at vi mener, man her og nu bør nøjes med at fokusere på et våbenstop og et stop for toldunionen. Det er til gengæld aldeles vigtigt. Det ville være en skandale, om EU indgik toldunion med en stat, så længe denne stat så groft overtræder og krænker de demokratiske og nationale rettigheder, som den tyrkiske regering gør.

Pia Kjærsgaard (FP):

Der har været nogle ordførere, som har været lidt sarkastiske over for den udformning, forslaget har fået, og det kan jeg måske nok være meget enig i. Måske kunne det være stillet som et mundtligt spørgsmål netop i dag, men det skal jeg nu ikke besvære mig meget over, for sagen er såmænd alvorlig nok.

Der er alt for mange lande, der overtræder menneskerettigheder og begår overgreb mod mindretal i befolkningen, og det er alt for ofte lande, som vi på mange måder har et tæt og nært forhold til, der optræder på en fuldstændig uacceptable måde over for et mindretal inden for deres egen befolkning. Begrebet kritisk dialog har været drøftet vældig meget i dag, og jeg må sige, at man måske på nogle områder kan opnå noget med en såkaldt kritisk dialog. Det er jo ikke lang tid siden, at vi netop drøftede det begreb i forbindelse med besøget af den iranske viceudenrigsminister, men i Fremskridtspartiet er vi ikke altid enige i, at det er nok med en såkaldt kritisk dialog for at få tilstandene gjort acceptable.

Vi mener ikke, at dette forslag om sanktioner over for Tyrkiet er det rigtige middel at bruge. Vi har jo i fællesskab planlagt – jeg ved godt, det ikke løser dette problem her og nu – at vi efter sommerferien har en generel udenrigspolitisk